

Muistio MMM:n ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta annetun asetuksen (1367/2011) muuttamisesta (187/2016)

(22.3.2016)

TIIVISTELMÄ:

Maa- ja metsätalousministeriön ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta annetun asetuksen (1367/2011) liitteen 1 lukua 1.1. muutetaan. Luvun otsikkoon lisätään siipikarjan tai tarhattujen kaniin lihan toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin. Luvussa säädetään ilmoitetun elintarvikehuoneiston hygieniavaatimuksista, kun alkutuotantopaikalla teurastetaan tilan omaa siipikarjaa tai tilan omia tarhattuja (kasvatettuja) kaneja, joiden lihaa luovutetaan suoraan kuluttajalle alkutuotantopaikalla tai toimitetaan paikalliseen vähittäismyyntiin, josta tuotteet luovutetaan suoraan kuluttajalle. Lukuun lisätään vaatimukset lihan kuljetuslämpötilalle, asiakirjoille ja kirjanpidolle.

TAUSTA:

Tämä asetuksen muutos liittyy valtioneuvoston eräistä elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista annetun asetuksen (1258/2011, ns. vähäriskinen asetus) muutokseen (164/2016). Tilalla teurastetun siipikarjan lihaa voi joko luovuttaa suoraan kuluttajille tai toimittaa vähittäismyyntiin ilman lihantarkastusta yhteensä enintään 40 000 kiloa vuodessa, ja tilalla teurastetun tarhatun eli kasvatetun kanin lihaa voi joko luovuttaa suoraan kuluttajille tai toimittaa vähittäismyyntiin ilman lihantarkastusta yhteensä enintään 20 000 kania vastaavan määrän vuodessa, 15.3.2016 alkaen. Vähäriskisen asetuksen muutoksen vuoksi myös maa- ja metsätalousministeriön ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta annettua asetusta (1367/2011, ns. elintarvikehuoneistoasetus) muutetaan (187/2016) liitteen 1 luvun 1.1. osalta.

LAINSÄÄDÄNTÖ:

EU-lainsäädäntö:

Asetuksen (EY) N:o 853/2004 1 artiklan 3 d kohdan mukaan tilalla teurastetun siipikarjan ja jäniseläinten lihaa voidaan toimittaa pieninä määrinä suoraan kuluttajalle tai paikalliseen vähittäismyyntiin, josta tuotteet luovutetaan kuluttajalle, ilman lihantarkastusta. Asetuksen (EY) N:o 853/2004 1 artiklan kohdan 4 mukaan jäsenvaltion on annettava toiminnasta kansallisia sääntöjä.

Kansallinen lainsäädäntö:

Valtioneuvoston eräistä elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista annetun asetuksen (1258/2011) mukaan tilalla teurastetun siipikarjan tai tarhatun kanin lihaa voi joko luovuttaa suoraan kuluttajalle tai toimittaa paikalliseen vähittäismyyntiin, josta tuotteet luovutetaan suoraan kuluttajalle, ilman lihantarkastusta yhteensä enintään 40 000 kiloa siipikarjanlihaa vuodessa tai yhteensä enintään 20 000 kania vastaavan määrän vuodessa.

Maa- ja metsätalousministeriön ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta annetun asetuksen (1367/2011) liitteen 1 luvussa 1.1. säädetään ilmoitetun elintarvikehuoneiston hygieniavaatimuksista, kun alkutuotantopaikalla teurastetaan tilan omaa siipikarjaa tai tilan omia tarhattuja (kasvatettuja) kaneja, joiden lihaa luovutetaan suoraan kuluttajalle alkutuotantopaikalla. Nyt lukua muutetaan, ja muutoksessa huomioidaan myös siipikarjanlihan ja kaninlihan toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin.

TAVOITTEET ja VAIKUTUKSET:

Asetuksen muutos liittyy ns. vähäriskisen asetuksen (1258/2011) muutokseen (164/2016), jolla helpotetaan lähiruuan saatavuutta ja toimijoille asetettuja vaatimuksia. Aiemmin vähittäismyyntiin sai toimittaa vain teurastamossa teurastetun siipikarjan ja tarhatun kanin lihantarkastuksessa hyväksytyä lihaa. On tarpeen säätää hygieniavaatimuksista, asiakirjavaatimuksista ja kirjanpito vaatimuksista alkutuotantopaikalla oleville ilmoitetuille elintarvikehuoneistoille, joissa teurastetaan siipikarjaa ja tarhattuja kaneja. Asetuksen muutoksesta on hyvä tiedottaa, ohjeistaa ja kouluttaa.

VALMISTELU:

Asetusmuutosta valmisteltiin maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä, yhteistyössä Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran kanssa. Lisäksi siitä keskusteltiin sidosryhmien kanssa. Asetusluonnos oli lausunnoilla 24.11.2015-8.1.2016 yhdessä muiden asiaan liittyvien asetuseräluonnosten kanssa, ja lausuntoja saatiin asetuseräluonnoksista yhteensä 23 seuraavilta tahoilta: Terveystieteiden tutkimuskeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Suomen Metsästäjäliitto ry, ympäristöministeriö, Suomen Siipikarjaliitto ry, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Elintarviketeollisuusliitto ETL, Suomen Eläinlääkäriliitto, Luomuliitto ry, Suomen Mehiläishoitajien Liitto, Suomen Yrittäjät, Pro Luomu ry, Kuntaliitto, Maataloustuottajain keskusjärjestö MTK ry, Espoon kaupunki, Lihakeskusliitto ry, Kauppapuutarhaliitto ry, Luonnonvarakeskus LUKE, Päivittäistavarakauppa PTY ry, Suomen kani- ja jyrsijäliitto SKJL, Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta, Eläinlääkärihygienikköjen yhdistys EHY ry, Suomen riistakeskus. Lausunnot pyrittiin huomioimaan mahdollisuuksien mukaan

Asetuseräluonnos notifioitiin 12.11.2015 Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille komission ns. TRIS-järjestelmän kautta numerolla 2015/629/FIN <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/fi/search/?trisaction=search.results>. Siitä ei saatu huomautuksia tai lausuntoja komissiolta tai muilta jäsenvaltioilta, joten notifiointikäsitteily päättyi 15.2.2016 eikä asetuksen antamiselle siten ole estettä.

VOIMAANTULO:

Asetuksen muutos tulee voimaan 22.3.2016 alkaen.

MUUTOKSET:

Elintarvikehuoneistoasetuksen liitteen 1 ("Vaatimukset eläimistä saatavia elintarvikkeita käsitteleville elintarvikehuoneistoille, joita ei tarvitse hyväksyä laitoksiksi") lukuun 1.1. ("Siipikarjan tai tarhattujen kaniin teurastus ja lihan leikkaaminen alkutuotantopaikalla silloin, kun alkutuotannon toimija luovuttaa siipikarjan tai tarhattujen kaniin lihaa suoraan kuluttajalle alkutuotantopaikalta") otsikkoon lisätään lihan toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin, josta tuotteet luovutetaan suoraan kuluttajalle. Luvussa 1.1. säädetään ilmoitetun elintarvikehuoneiston hygieniavaatimuksista, kun tilalla teurastetun siipikarjan tai tarhatun kanin lihaa luovutetaan suoraan kuluttajalle tai toimitetaan paikalliseen vähittäismyyntiin. Lukuun lisätään lämpötilavaatimus lihan kuljetukselle (6°C). Lukuun myös lisätään asiakirjaa koskeva vaatimus toimitettaessa siipikarjan tai kanin lihaa vähittäismyyntiin. Asiakirjassa tulee olla seuraavat tiedot: eläinlaji ja lihan määrä, teurastusajankohta, toimituspäivä, alkutuotannon toimijan sekä vastaanottajan nimi ja yhteystiedot. Lisäksi lukuun lisätään kirjanpito vaatimus kuluttajalle luovutetusta ja vähittäismyyntiin toimitetusta siipikarjan ja kanin lihasta. Kirjanpidossa tulee olla eläinlaji ja lihan määrä, teurastusajankohta, lihan luovutus- ja toimituspäivä sekä vähittäismyyntiin toimittamisen osalta vastaanottajan nimi ja yhteystiedot. Kirjanpitoa voi pitää vähittäismyyntiin toimittamisen osalta säilyttämällä edellä mainitun asiakirjan kopio. Kirjanpidon säilytysaika on yksi vuosi. Toimintaan sovelletaan myös EU:n yleistä hygienia-

asetusta (EY) N:o 852/2004 elintarvikehuoneistoasetuksen 1 §:n 2 momentin mukaisesti. Tarhatulla kanilla tarkoitetaan kasvatettua kania.